

Normă metodologică din 02/09/2004
de aplicare a Legii nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției

1. Procedura de evaluare / reevaluare în vederea obținerii atestatului de persoană sau familie aptă să adopte.

Persoana sau familia cu domiciliul în România care dorește să obțină atestatul de persoană sau familie aptă să adopte formulează o **cerere** scrisă adresată Direcției Generale pentru Asistență Socială și Protecția Copilului, în vederea evaluării garanțiilor morale și a condițiilor materiale prevăzute de lege. Termenul de soluționare a cererii privind evaluarea este de 60 de zile de la data înregistrării. La cererea de evaluare pentru obținerea atestatului de persoana/familie adoptatoare solicitantii trebuie să anexeze **actele** prevăzute de Legea nr.273/2004, respectiv:

a) copie de pe buletinul/carta de identitate, copie legalizată de pe certificatul de naștere, căsătorie/hotarâre de divorț, copie legalizată de pe titlul de proprietate sau alt titlu care să ateste dreptul de folosință a locuinței, certificat de cazier judiciar, certificat medical tip Ministerul Sănătății, cu semnătura și parafa fiecărui medic specialist, și adeverințe de venit;

b) certificatul de cazier judiciar al persoanelor cu care locuiește solicitantul;

c) caracterizări de la ultimul loc de muncă (minimum două pentru fiecare persoana/membru al cuplului conjugal);

d) certificat medical privind starea de sănătate a celorlalte persoane cu care domiciliază solicitantul;

e) declarație pe propria răspundere a persoanei/fiecărui membru al cuplului conjugal, data în fața notarului public, că nu au fost decăzuți din drepturile părintești;

f) declarație privind motivația de a adopta și așteptările persoanei/familiei în legătura cu vârsta, sexul și situația psihosociomedicală a copilului pe care doresc să îl adopte;

g) declarație privind indicarea motivelor pentru care unul dintre soți nu dorește să adopte, în cazul în care cererea este formulată numai de către unul dintre soți și celălalt nu se asociază la cerere.

La înregistrarea cererii privind evaluarea, reprezentantul serviciului de adopție din cadrul Direcției este obligat să **informeze** solicitantul cu

privire la: etapele procedurii de adopție, serviciile/grupurile de suport care activează în comunitate, procedura de evaluare și pregătire în vederea obținerii atestatului, termenul de soluționare a cererii privind evaluarea, dreptul de a solicita reevaluarea și de a contesta rezultatul acesteia în cazul neacordării atestatului.

După înregistrarea cererii de evaluare, responsabilul de caz desemnat este obligat să stabilească de comun acord cu persoana/familia solicitantă programul interviurilor, al vizitelor la domiciliul acestora, al întâlnirilor cu rude, vecini, colegi de la locul de munca, precum și cu orice alte persoane în privința cărora responsabilul de caz apreciază că este util a fi contactate, în vederea obținerii tuturor informațiilor relevante pentru stabilirea capacității de a adopta.

Procesul de evaluare a persoanei/familiei adoptatoare cuprinde:

- evaluarea din punct de vedere social;
- evaluarea psihologică;
- pregătirea pentru asumarea în cunoștință de cauză a rolului de părinte.

Procesul de evaluare a persoanei/familiei adoptatoare se structurează atât pe întâlniri și discuții cu persoana, respectiv cu cuplul conjugal, cât și pe întâlniri individuale cu membrii familiei adoptatoare.

Numărul minim al întâlnirilor este de 6, numărul maxim fiind stabilit de responsabilul de caz împreună cu psihologul serviciului de adopție, în funcție de disponibilitatea persoanei/familiei adoptatoare pe perioada procesului de evaluare; întâlnirile se realizează atât la domiciliul persoanei/familiei, cât și la sediul Direcției.

După obținerea și analizarea tuturor informațiilor, inclusiv a celor obținute cu ocazia derulării componentei de pregătire, responsabilul de caz și psihologul întocmesc un raport de evaluare a capacității de a adopta a solicitanților, care conține și propunerea privind acordarea sau neacordarea atestatului de persoană ori de familie aptă să adopte, pe care îl înaintează conducerii Direcției, care decide cu celeritate, prin dispoziție a directorului executiv asupra acordării/neacordării atestatului; dispoziția se comunică solicitanților, în termen de 3 zile de la emiterea ei.

În cazul în care se decide neacordarea atestatului, persoana sau familia poate solicita o nouă evaluare, formulată în scris în termen de 30 de zile de la comunicarea rezultatului nefavorabil, situație în care șeful serviciului desemnează un alt responsabil de caz și se procedează la reluarea întregului proces de evaluare.

În situația în care perioada de valabilitate a atestatului prevăzută de lege a expirat, solicitanții sunt obligați să formuleze o nouă cerere de evaluare și să anexeze actele prevăzute de lege și procedura de evaluare urmează a fi reluată.

Pentru fiecare copil pentru care s-a stabilit în condițiile legii o măsură de protecție specială Direcția este obligată să verifice trimestrial împrejurările care au stat la baza stabilirii acesteia și să procedeze la revizuirea planului individualizat de protecție.

Demersurile întreprinse de managerul de caz trebuie să vizeze: reintegrarea copilului în familie sau integrarea copilului în familia extinsă. În baza efectuării demersurilor care vizează reintegrarea copilului în familie sau integrarea în familia extinsă, a întocmirii și analizării documentației aferente, dacă managerul de caz apreciază că nu este posibilă poate propune stabilirea adopției interne ca finalitate a planului individualizat de protecție.

2. Stabilirea compatibilității dintre copil și persoana / familia adoptatoare căreia urmează să îi fie încredințat copilul în vederea adopției

Stabilirea compatibilității dintre copil și persoana/familia adoptatoare, căreia urmează să îi fie încredințat copilul în vederea adopției constă în identificarea și selectarea celei mai potrivite persoane/familii care să răspundă nevoilor copilului, pentru care instanța judecătorească a încuviințat deschiderea procedurii adopției interne.

Pentru fiecare copil aflat în situația de mai sus psihologul și responsabilul de caz al copilului din cadrul serviciului identifică și selectează o persoană/familie căreia îi poate fi încredințat copilul în vederea adopției.

Procedura de selectare a persoanei/familiei adoptatoare se realizează pe baza unei ***potriviri teoretice***, care constă în analiza și luarea în considerare a tuturor informațiilor referitoare la copil, la familia lui naturală și la persoana/familia adoptatoare, după cum urmează:

- informații referitoare la copil: vârsta, sexul, naționalitatea, etnia, rasa, temperamentul, religia, relațiile cu alți copii și persoane adulte, nevoile lui speciale, istoricul medical, caracteristicile mediului în care trăiește, programul zilnic; informații referitoare la familia naturală: vârsta, temperamentul, ocupația, înclinațiile, nivelul de educație,

religia, istoricul marital, naționalitatea, etnia, rasa, istoricul medical; informații referitoare la persoana/familia adoptatoare: vârsta, temperamentul, ocupația, înclinațiile, aptitudinile, interesele pentru diverse domenii, educația, rasa, naționalitatea, etnia, religia, istoricul marital, așteptările familiei în legătura cu vârsta, sexul și situația psihosociomedicală a copilului.

În urma realizării potrivirii teoretice se selectează persoana/familia adoptatoare.

În vederea stabilirii compatibilității dintre copil și persoana/familia adoptatoare selectată ca urmare a realizării potrivirii teoretice, se realizează potrivirea practică, care presupune informarea copilului, a persoanei/familiei care a fost selecționată, a altor persoane de referință pentru copil, precum și pregătirea părților implicate în vederea acomodării copilului cu persoana/familia adoptatoare, de către responsabilul de caz al copilului și, respectiv, al persoanei/familiei adoptatoare.

În vederea pregătirii părților implicate pentru acomodarea copilului cu persoana/familia adoptatoare selectată, responsabilul de caz al copilului și cel al persoanei/familiei stabilesc de comun acord cu aceștia și cu persoana/familia care are în îngrijire copilul sau cu persoana de referință a copilului din instituția de ocrotire un program de vizitare a copilului de către persoana/familia adoptatoare. Prima întâlnire dintre copil și persoana/familia adoptatoare se desfășoară în mediul de viață al copilului, fără ca acestuia să i se aducă la cunoștință scopul vizitei, la întâlnire participă în mod obligatoriu cei doi responsabili de caz, care vor consemna rezultatele acestei întâlniri într-un raport comun.

Concluziile raportului comun vor menționa dacă se continuă potrivirea practică sau se reia procedura de potrivire a copilului cu alta persoana/familie adoptatoare; propunerea de reluare a procedurii de potrivire se motivează.

În situația în care se apreciază ca indicată continuarea procedurii de potrivire practică a copilului cu aceeași persoana/familie adoptatoare, următoarele vizite sunt destinate dezvoltării treptate a relației de atașament dintre aceștia, întâlnirile și vizitele fiind realizate atât în mediul de viață al copilului, cât și în afara acestuia sau în mediul de viață al persoanei/familiei adoptatoare, numărul vizitelor necesare pentru constatarea compatibilității stabilindu-se de către cei doi responsabili de caz, în funcție de evoluția cazului.

3. Încredințarea în vederea adopției

La finalul procedurii de potrivire practică cei doi responsabili de caz întocmesc un raport care consemnează concluziile referitoare la constatarea compatibilității dintre copil și persoana/familia adoptatoare, precum și propunerea vizând sesizarea instanței judecătorești pentru încredințarea copilului în vederea adopției pentru o perioadă de 90 de zile.

Pe întreaga perioadă în care copilul este încredințat în vederea adopției, Direcția urmărește evoluția copilului acestuia, întocmind în acest sens rapoarte bilunare, care conțin constatările rezultate ca urmare a evaluării relațiilor dintre copil și familie în urma vizitelor efectuate de către responsabilul de caz din cadrul serviciului de adopție împreună cu un psiholog, precum și propuneri vizând menținerea sau revocarea încredințării în vederea adopției.

Rapoartele bilunare se supun avizării șefului Serviciului de adopție, iar în situația în care acestea conțin propuneri care impun sesizarea instanței pentru revocarea încredințării în vederea adopției se supun aprobării conducerii Direcției.

La sfârșitul perioadei de încredințare în vederea adopției responsabilul de caz împreună cu psihologul întocmesc un raport final referitor la evoluția relațiilor dintre copil și persoana/familia adoptatoare, care se transmite instanței judecătorești competente să încuviințeze adopția.

Raportul final se elaborează luându-se în considerare constatările și concluziile rapoartelor bilunare, precum și rezultatele acomodării copilului cu familia, consemnate într-un raport separat întocmit de către un psiholog din cadrul serviciului de adopție.

4. Încuviințarea adopției

Raportul final se aprobă de către directorul executiv al Direcției și poate conține propuneri vizând încuviințarea adopției sau, după caz, prelungirea perioadei pentru care s-a hotărât încredințarea în vederea adopției, respectiv revocarea acesteia.

Responsabilul de caz are obligația de a informa persoana/familia adoptatoare careia i-a fost încredințat copilul asupra concluziilor și propunerilor conținute în cuprinsul rapoartelor bilunare și al celui final.

Responsabilul de caz ține evidența rapoartelor bilunare, precum și a celor întocmite la sfârșitul perioadei de încredințare în vederea adopției în dosarul de adopție al fiecarui caz.

Efectele adopției

Monitorizarea adopției pe întreaga perioadă prevăzută de lege, de 2 ani după ce hotărârea instanței judecătorești prin care aceasta a fost încuviințată a rămas irevocabilă, se realizează de către responsabilul de caz al copilului și psihologul din cadrul serviciului care întocmesc rapoarte trimestriale, care consemnează evoluția copilului adoptat și a relațiilor dintre acesta și părinții adoptatori.

Adopția produce efecte de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești prin care a fost încuviințată. Prin adopție se stabilesc filiația între adoptat și cel care adoptă, precum și legături de rudenie între adoptat și rudele adoptatorului. În momentul stabilirii filiației prin adopție, rudenia firească dintre adoptat și descendenții săi, pe de o parte, și părinții săi firești și rudele acestora, pe de altă parte, încetează.

Adoptatul are față de adoptator drepturile și îndatoririle de orice natură pe care le are o persoană față de părinții săi firești.

Adoptatorii vor informa copilul că este adoptat, de îndată ce vârsta și gradul de maturitate ale acestuia o permit.

Adoptatul dobândește prin adopție numele adoptatorului. Pentru motive temeinice, instanța, încuviințând adopția, la cererea adoptatorului sau familiei adoptatoare și cu consimțământul copilului care a împlinit vârsta de 10 ani, poate dispune schimbarea prenumelui copilului adoptat.